

פורה קדושה

שלוש ימים ואחד נואמים השתתפו בו יוכוח, שהתנהל בשבוע שעבר בכנסת על שלוש הצעות להכנת אי-האמון על רקע כלכלי.

כאשר קם ייגאל הורביץ להשיב, חלק לי מחמאה בלתי-צפויה. "חשבת שאחרי שהצגתי אתגר לחברי סיעת-המערך ול-חברי-הכנסת כולם, יציגו חברי-המערך והדוברים כולם לא רק את התביעה להת-פטרות הממשלה, ולא רק יצעקו צעקה גדולה, אלא שיגידו גם מה הם בעצם מציעים. אך פרט לחברי-הכנסת אבנרי, לא הציעו הדוברים מהו סדר העדיפויות, מהו סדר הקדימויות, למה להקדיש ולמה לא."

במה זמיתי? מה הצעתי?

כמה עיתונים ציטטו חצי-פסק או פסק נאומו. האחרים לא טרחו להוכיח אותו כלל, והתרכזו בשני הנאומים שהיוו את הבידור של אותו יום ארוך: נאומו של חברי-הכנסת עזר וייצמן ומשה דיין. מכיוון שנדמה לי שיש לדברים חשיבות מסוימת, אני מרשה לעצמי לארח את עצמי ולהביא כאן את הנאום. הוא תקף את הפרה הקרושה ביותר בישראל: תקציב-הביטחון.

פני דיבר איש הימין הקיצוני-קיצוני

דוב שילנסקי, ססיים את דבריו ב-מלים: "ולוא רק למען ההתנחלויות בלבד ויישוב ארץ-ישראל, הממשלה הזאת חייבת להמשיך לפעול ולהתקיים."

המשתתף ישר משם. הנה הדי-בריים:

ולוא רק ביגלל ההתנחלויות לבדן יש להפיל את הממשלה הזאת, ומייד. הנה נחתם הסכם, הגובל בפשע לאומי, ורקו מיליארים כדי לשלם פיצויים ל-"מתנחלים" המיליונרים בפיתחת רפיח. שילמו להם פיצויים עבור האדמה ש-אנחנו נתנו להם, שילמו להם עבור שאנחנו העבדנו להם, שילמו להם עבור העבודה הערבית שהם ניצלו. אחרי ש-אותם הערבים נושלו על-ידם מאותה ה-אדמה.

אתה, שר-האוצר, בא ומבקש רחמים מן העם ומן הכנסת, אחרי שהסכמת לפשע הזה.

מחר, כאשר תיאוצו להוריד את ארבעים ההתנחלויות בגדה המערבית, חברי-הכנסת שילנסקי דיבר עליהן זה עתה, במה תשלמו? האם תמכרו את המדינה כדי ל-שם פיצויים לאנשים האלה, ש-המערך ואתם שחתם אותם ל-שם?

(באותו רגע נכנס ראש-הממשלה, אחרי שחזר מחוץ-לארץ ובא מנמל-התעופה ישר לאולם-המליאה).
אדוני הוישבראש, רציתי לפתוח את דברי בשפה האהובה על ראש-הממשלה, במלים:

Quodusque Tandem, Begina, Abutere Patientia Nostra?

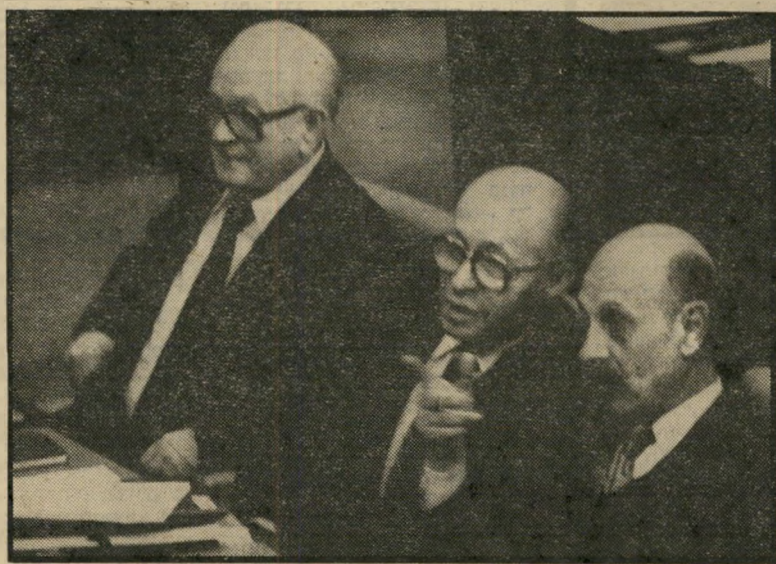
עד מתי, ממשלת בנין, תנצלו דעה את סבלנותו של העם הי-מיספן הזה? * במה זמן אנחנו יכולים לסבול אתכם, כאשר אתם הורסים כל חלקה טובה במדינה הזאת, במערכה הפוליטית, בכנסת עצמה: הרי הדיון של היום הוא ביטוי לריקבון הפושט גם כ-כנסת! **

* דיברי הפתיחה של מארכוס טוליוס ציצו (או קיקרו) בנאומו הראשון נגד לוקיוס טרגיוס קאטילינה, שקשר קשר נגד הרפובליקה ושהוצא אחר-כך להורג. פירוש המילים: "עד מתי, הוי קאטילינה, תנצל לדעה את סבלנותנו?"
** רמז לקניית חברי-הכנסת, שהתגלתה בתום הדיון בהצבעה.

הביטחון! הנה נופצה האגדה האוילית על כושרו הצבאי המהולל של הצבא העיראקי. ועל כל פנים, הצבא העיראקי פרש מן ה-מערכה לפחות למשך שלוש שנים, אם לא יותר. איך זה משפיע על תקציב-הביטחון?

האם צה"ל צריך להיות כיום אותו צה"ל שהיינו מודקקים לו אילו נשארו במזרח-המזרח עם מצי-ריים, ואילו הוסיף הצבא העיראקי לאיים עלינו?

אדוני שר-הביטחון, אדוני הרמטכ"ל-לשעבר (ייגאל דיין), אדוני שר-האוצר: מי מוסמך כיום לגבש דוקטרינה ביטחונית חדשה? מי?

עד מתי? — דיין, בגין וארליך בעת הדיון

האם יש בכלל מוסד המסוגל לזה, כאשר שר-הביטחון — אף אם הוא גאון — יושב על תקן של שר-ביטחון חלקי מאוד? כאשר הרמטכ"ל הוא — עם כל הכבוד — מי שגנחה, אך הוא הקובע את דעת צה"ל כולו? הרי צה"ל אינו מוסד דמוקרטי, ואינו יכול להיות כזה. אין הוא מחליט ברוב דעות על הדוקטרינה הביטחונית. אדם אחד קובע את דעתו של צה"ל כולו — הרמטכ"ל. כך היה וכך יהיה.

אם כן, מי יכול להחליט עכשיו על דוקטרינה ביטחונית חדשה, על תקן ציב-ביטחון חדש? ואינו מדבר על קיצוץ של מיליארדי לירות פה ושם. אני מדבר על מיליארדים של שקלים. קיר צוק משמעותי בתקציב-הביטחון המגיע עכשיו ל-30 מיליארד שקלים.

שמעתי שר-האוצר אמר על כך כמה מילים בטלוויזיה, אחרי שהצגתי לפני את הבעיה בנאום קודם. לפני שבועיים, חזר ניתר-טלוויזיה נואת היא בידור פוליטי. אך היכן המסקנה המעשית. אדוני השר? עלית היום על הדוכן (בראשית הוויכוח) ונאמת נאום כלכלי, נאום פרוגרמטי. אך לא אמרת אף מילה אחת על הנושא הזה! אינך מעז לבוא אל שר-הביטחון! מנחם בגין בתביעה לשבת כרצוי נזר ולגבש תקציב-ביטחון חדש, לאור המצב החדש.

אתה אומר, "אין לי", "אין לי מניין לקחת". אתה מקבל את תקציב-הביטחון כנתון, כמו תקציב תשלום-החובות. האם זה אותו הדבר? לגבי תשלום החובות — אין לך ברירה. צריכים לשלם. אבל לגבי תקציב-הביטחון — יש לך ברירה! תפי קידך הוא לדאוג לכך שהתקציב יותאם

אבל אני רוצה לדבר על דברים יר-תר מוחשיים. כאשר נוכחים כאן שר-האוצר, שר-הביטחון הנוכחי ושר-הביטחון הקודם, העומד לנאום עוד מעט, אני רוצה לדבר על העיקר. **אדוני שר-האוצר, אתה בא ו-אומר "אין לי", "הראו לי מניין לקחת".**

אני מוכרח לאמר — הקשבת לנאור מי שלוש מגישי הצעות-אי-האמון (מטעם המערך, רק"ח והתחיה), ואני מודה שאיש מן השלושה לא ענה על השאלה הזאת. דובר המערך (ח"כ גד יעקובי) לא

למציאות. ואם אינך דואג לכך — אתה מועל בתפקידך! ביגלל מחדל זה לבדו היו צריכים להדיח אותך, ואת הממשלה כולה!
אם אינכם מסוגלים לגבש דוקטרינה ביטחונית המתאימה לצורכי-המציאות, לגבש את תקציב-הביטחון דינה כזו בהתאם למציאות, אין לכם זכות לשלוט, גם אילו הייתם בסדר בכל שאר התחומים. אבל למרבה הצער אינכם בסדר גם בשום תחום אחר!

כאשר רנים על תקציב המדינה, מדבר רים על האינפלציה. לפי דברך, אדוני שר-האוצר, אנחנו מוכרחים לסבול את ה-אינפלציה תמורת צימצום הפער במאוזן התשלומים של המדינה. זוהי תיאוריה מפוקפקת מאוד, עם כל הכבוד, אולי יש בזה טיפה של אמת, אך לא יותר מזה. **אולם תקציב-הביטחון משפיע על האינפלציה במישרין. כי תקן ציב-הביטחון מהווה את מחצית תקציב-המדינה.**

אני מדבר על מחצית, שהרי גם חובות המדינה, המהווים שליש מן התקציב, נובי עים במחציתם, לפחות, מצורכי-הביטחון של שנים קודמות. ואם נתעלם מסעיף החובות, שאר התקציב מתחלק חצי-חצי בין תקציב-הביטחון ובין התקציב של כל שאר מישרי-הממשלה. המקום היחיד שבו אפשר לקחת מן התקציב בין חמישה לעשרה מיליארד שקלים הוא תקציב-הביטחון. (תנועת מחאה של ייגאל הורביץ). אתה רוצה לאמר של-שה מיליארד? בסדר, תתחיל לצמצם בי שלוש מיליארד! הייתי רוצה לראות איך תוריד אף מיליארד אחד מתקציבו של שר-הביטחון מנחם בגין!
אינך גיבור עד כדי כך. היית גיבור כלפי שר-הביטחון עזר וייצמן.

(קריאת-ביניים של וייצמן: "הוא ניסה ו-נראה לי שאינך מסוגל כלל להיות גיבור כלפי שר-הביטחון מנחם בגין. (קריאת-ביניים של ייגאל הורביץ: "עובדה שהורדנו הרבה כסף!" תנועת הסכמה מצד ייגאל דיין).
איננו מדברים, לצערי, על אותם סידרי הגודל. נכון, קיצצת בתקציב-הביטחון. היה סיכסוך בניין זה, הורדת קצת שר מן פה ושם.

ואינו אני מדבר על תהיך שונה דגמרי: לשבת ולהגדיר מחדש את המצב האיסטראטגי של מדינת ישראל, לקבוע מהי הדוקטרינה הביטחונית הנכונה ממנו, מהו תקציב-הביטחון הדרוש, ולבנות בהתאם לכך תקציב-ביטחון חדש.

שם כך יש צורך בשר-ביטחון אמיתי, היושב עם הרמטכ"ל או עם המטכ"ל בסדרת-דיונים רצינית.

אם אין אפשרות כזאת, במצב הנוכחי, אני מציע שתוקם מועצה ממלכתית לביטחון, כפי שהצעתי לאפעם בעבר, שתתקיים מחוץ למערכת הפוליטית ושתקבע את הדוקטרינה הביטחונית הערכנית. אחר-כך יבוא שר-הביטחון ויתרגם את הדברים למושגים תקציביים.

בהעדל פיתרון לבעיית תקציב-הביטחון, כל הוויכוח המתנהל כאן היום הוא בלב-ל. אף אחד אינו מציע פיתרון של ממש. הכל בורחים מן הבעיות האמיתיות. יודעים מהן הבעיות האמיתיות, אך אינם מוכנים להתמודד עימן.
כל הדיון הארוך הזה, הנמשך שעות כה רבות, אין בו ממש. אין בו אלא בידור בכייה-תיקשורת.